

نتایج حرام خواری

تهیه کننده:

شیخ عبداللّه بن سعد الفالح

مترجم: پدرام اندایش

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

شکر و ستایش برای الله تعالی است که خرید و فروش را حلال نموده است و ربا خواری را حرام کرده است. او سبحانه و تعالی را شکر می‌نمایم و با تمامی خیرها او را ستایش می‌نمایم و صلوات و سلام می‌فرستم بر پیامبرِ برگزیده‌اش که بهترین و پاکترین مخلوقات بوده

2// نتایج حرام‌خوری

است و از تمامی امت، از الله تعالی بیشتر می‌ترسید و پرهیزگارترین آنها بود؛ حلال را روشن نموده است و به آن تشویق کرده است و حرام را واضح نموده است و از آن برحذر داشته است و برای ما چیزی را حجت قرار داده است که شب آن به مانند روز روشن است و کسی از آن انحراف نمی‌یابد، مگر آن که هلاک می‌شود.

اما بعد: عده‌ی زیادی از مسلمانان در این زمان در خودداری

نتایج حرام خواری // 3

از امور حرام کوتاهی می کنند، در آن
گرفتار

می شوند و در آن به رقابت می -
پردازند؛ مخصوصاً در امور مالی؛ هر
چیزی که در دست آنها باشد، آن را
حلال

می دانند، حتی اگر حرام بودن آن
واضح باشد و شکی در آن وجود
نداشته باشد و با تأویل های غلط این
امر را تأویل
می کنند و آن را نیکو می دانند و این
امر چیزی نمی باشد، جز آن که حرام

4// نتایج حرام‌خوری

بودن را زیاد می‌کند و تاریکی نمی‌باشد، جز آن که قلب را کور می‌نماید و توسط آن، شیطان آنها را وارد عذاب جهنم می‌کند و دوست داشتنِ دنیا را برای آنها باقی می‌گذارد و همچنین برای آنها تبعیت از هوای نفس را که نتیجه‌ی ضعف ایمان و کم بودن امانت‌داری است را ازبیا جلوه می‌دهد. کسی تعجب نمی‌کند که هر روزه شخصی را ببیند که با رذالت کامل و پُرویی، دین و امانت خود را به کالای اندک

نتایج حرام‌خواری // 5

دنیوی می‌فروشد و این در حالی است که تعداد این چنین افرادی زیاد می‌باشند.

در نتیجه مطلبی مختصر و آسان را به اذن الله تعالی نوشته‌ام تا نتایج خوردن چیزهای حرام و پایان بد آن را در دنیا و آخرت آشکار نمایم و بعضی از نیکو جلوه دادنه‌های بدی‌ها و کلاه شرعی‌های آنها را بیان داشته‌ام و بعد از آن چگونگی راحت شدن از آن مالهای حرام را برای کسی که الله تعالی نوری در قلبش

6// نتایج حرام‌خوری

قرار داده است و به او توفیق توبه‌ی
نصوح داده است را بیان داشته‌ام. این
موضوع طولانی است و دریا طوفانی،
ولی آن را مختصر و آسان آورده‌ام تا
چاپ و خواندن آن آسان گردد، چه
بسا که بازدارنده‌ای برای کسانی که
اثری از ایمان و شعله‌ی کوچکی از
نور بصیرت در آنها وجود دارد، باشد
و توسط آن حقیقت را ببینند.

از الله عَزَّوَجَلَّ درخواست داریم که
به نویسنده‌ی و خواننده‌ی آن
منفعتی برسد.

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

* إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾

[الشعراء: 88، 89] (روزی که مال و

فرزندان سود نمی‌دهد * مگر کسی

[از عذاب نجات پیدا می‌کند که] با

قلب سالم به نزد الله بیاید).

کامل بودن دین اسلام و در

برگیرندگی آن،

برای تمامی امور

الله تعالی نعمت را برای ما

تمام فرموده است و دین را برای ما

کامل نموده است و برای ما دینی کامل را قرار داده است که تمامی امور زندگی را در بر می‌گیرد و توسط آن الله تعالی ضروریات پنجگانه‌ی ما را حفظ می‌فرماید: دین، عقل، ناموس، جان و مال.

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ
لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: 3]

(امروز دین شما را بر شما کامل نمودم و نعمت خود را بر شما تمام

نتایج حرام‌خواری // 9

نمودم و برای شما به دین اسلام راضی شدم). همان گونه که در اسلام قوانینی برای عبادت وجود دارد، قوانینی برای معاملات نیز وجود دارد. در فقه اسلامی قسمتی برای عبادات وجود دارد و قسمتی برای معاملات و توسط آن فقهاء رحمهم الله حلال و حرام، مشروع و ممنوع را بیان نموده‌اند. در قسمت عبادات، امر و نهی، وعده و وعید، ترساندن و باز داشتن وجود دارد و این چنین است در معاملات؛ در آنها

حلال و حرام وجود دارد و در پس
آن پاداش و مجازات بزرگی در
آخرت وجود دارد و درباره‌ی آن
ترساندن شدیدی وجود دارد،
﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾
[البقره: 275] (و الله خرید و فروش
را حلال نموده است و رباخواری را
حرام کرده است)؛ به کسب نمودن
مال مباح تشویق نموده است و آن را
قسمتی از دین قرار داده است، همان
گونه که الله تعالی می‌فرماید: **﴿يَا**

نتایج حرام خواری // 11

أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوَا مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَأَعْمَلُوا صَالِحًا ﴿ [المؤمنون: 51]

(ای رسولان از پاک‌ها بخورید و
عمل صالح انجام دهید). همچنین در
حق مؤمنان می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا كُلُّوَا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ﴾ [البقره: 172] (ای

کسانی که ایمان آورده‌اید از پاک‌ها
هایی که به شما روزی داده‌ایم،
بخورید!)، امام احمد رحمه الله گفته
است: «خوردن قسمتی از دین

12 // نتایج حرام خوری

است». و به این دو آیه استناد نموده است.

بر مسلمان واجب است که از الله تعالی بترسد و او را مراقب رفتار خود ببیند، در هنگامی که در مسجد است و نماز می خواند و دعا می کند یا در محل تجارت یا کارخانه اش است و یا وقتی که پشت میز اداره است، از الله خشیه داشته باشد و بترسد و به دنبال حلال باشد و برای امت خیرخواهی نماید، پیامبر ﷺ فرموده است: «اتق الله حیثما كنت

نتایج حرام خواری // 13

«...» (از الله تقوا پیشه کن! هر کجا که بودی...) [ترمذی آن را روایت کرده است.

از تمام اعمال و کارهای مسلمان سوال می شود و در پرونده‌ی اعمالی نوشته می شود که عمل کوچک یا بزرگی در آن رها نمی شود، بلکه مورد حساب واقع می شود. پیامبر ﷺ فرموده است: «لن

تزل قدما عبد يوم القيامة حتى يُسأل عن أربع خصال: عن عمره

فیم أفناه، وعن شبابه فیم أبلاه،
وعن ماله من أين اكتسبه وفیم
أنفقه، وعن علمه ماذا عمل فیه»
(بنده در روز قیامت قدمی بر نمی-
دارد مگر آن که در آن از چهار چیز
سوال می‌شود: از عمرش که در چه
آن را فنا کرده است و از جوانی‌اش
که در چه از آن استفاده کرده است
و از مالش که از کجا آن را بدست
آورده است و در چه خرج کرده است
و از علمش که چگونه به آن عمل

نتایج حرام خواری // 15

نموده است) [طبرانی و بزار آن را روایت کرده‌اند].

ای برادرم! دانستی که از تو در روز قیامت از تمامی چیزها سوال می‌شود و از آنها مال است که از کجا آن را بدست آورده‌ای؟ و در کجا آن را خرج کرده‌ای؟ پس گوارای کسی باشد که از راه‌های مشروع آن را بدست آورده است و در راه‌های مشروع آن را خرج کرده است. اگر خرج کردن آن برای خود و خانواده بدون آن که در آن اسراف و

16 // نتایج حرام خوری

خودستایی وجود داشته باشد، باشد،
در نتیجه‌ی آن اجر داده می‌شود. این
چنین است اگر حق الله تعالی در آن
را که همان زکات است، پرداخت
نماید و آن، مصرف نمودن آن در
امور نیک، صله‌ی رحم و نیکوکاری
است. در اینجاست که مال او مال
نیکی می‌باشد، و توسط آن برترین
منزلت‌ها را بدست می‌آورد و وای بر
کسی که آن را از امور حرام و شبهه-
دار، مانند ربا، خیانت و معاملات
حرام و مکر کردن به مردم و خوردن

نتایج حرام خواری // 17

مال یتیمان یا فقیران بدست بیاورد، سپس آن را در امور حرام مصرف می‌کند، مانند، خریدن آلات لهو یا مواد مست کننده یا مواد مخدر یا سفر کردن به سرزمین‌های کفر یا سرزمین‌هایی که در آن چیزی جز تبعیت از هوای نفس و شیطان و انجام کارهای حرام وجود ندارد، یا آن که در استفاده از مال آن را اسراف و تبذیر می‌نماید و این افراد برادران شیطانها هستند: ﴿إِنَّ

الْمُبَدَّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ
﴿ [الإسراء: 27] (اسراف کنندگان
برادران شیطانها هستند).

ای بنده‌ی الله تعالی از الله تقوا
پیشه کن و بدان که از تو درباره‌ی
مالت سوال خواهد شد که آن را از
کجا بدست آورده‌ای و در کجا خرج
نموده‌ای، در نتیجه برای جواب
سوال، خودت را آماده کن و جوابی
نیکو برای آن انتخاب کن!

به آن کسانی که در خودداری از

نتایج حرام خواری // 19

خوردن حرام کوتاهی می‌کنند،
[می‌گوییم:] اثرهای وخیم و فسادهای
بزرگی که در نتیجه‌ی آن به فرد و
اجتماع می‌رسد و باعث هلاکت در
دنیا و آخرت می‌شود را ببینید! شاید
این باعث شود تا از خوردن چیزهای
غیر حلال و گرفتار شدن در اموری
که شبهه‌دار است خودداری کنید.
کوشش مسلمان باید بدست آوردن
حلال باشد، و نه بدست آوردن مال و
باید از گروهی که پیامبر ﷺ حال آنها
را بیان داشته است نباشد، آنجا که

فرموده است: «يَأْتِي عَلَى النَّاسِ
زَمَانٌ لَا يَبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ،
أَمِنَ الْحَلَالَ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ» (زمانی
برای مردم می‌آید که شخص توجه-
ای ندارد [که مال خود را] از کجا
آورده است از راه حلال یا از راه
حرام). [بخاری (بخارایی) آن را روایت
نموده است]. این دلیلی بر ضعف
امانت‌داری و ضعیف بودن دینداری
می‌باشد.

نتایج همراه خواری

1- از بین رفتن برکت:

الله تعالی می فرماید: ﴿يَمْحَقُ

اللَّهُ الرَّبَّاءَ وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ﴾ [البقره:

276] (الله درآمد ربا را از بین می -

برد و صدقه ها را زیاد می نماید)،

پیامبر ﷺ فرموده است: «الْبَيْعَانِ

بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا

وَبَيْنَا بَوْرِكَ لِهَمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ

كَذَبَا وَكُتِمَا مُحِقَّتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا»

(فروشنده و خریدار تا زمانی که جدا

نشده‌اند، حق فسخ معامله دارند، اگر راست بگویند و [عیب جنس] را بیان دارند، در خرید و فروش آنها برکت قرار می‌گیرد و اگر دروغ بگویند و [عیب را] بپوشانند، برکت از خرید و فروش آنها از بین می‌رود) [بخاری (بخارایی) و نسائی آن را روایت کرده‌اند].

برادرم به عاقبت دروغگویی و بدست آوردن مال حرام از طریق رباخواری یا خیانت یا دیگر موارد، بنگر! که آنها از بین برنده‌ی برکت

نتایج حرام خواری // 23

می‌باشند؛ کسی که خیانت کند و عیب کالای خود را بپوشاند، مجازات او بیشتر می‌شود و این بر خلاف هدف او است و آن از بین رفتن برکت مالی است که او بدست آورده است، حتی اگر به ظاهر آن مال زیاد شده باشد، ولی در آن برکت وجود نخواهد داشت یا آن که هلاکت یا آفت یا مریضی یا اتفاقی برای او می‌افتد که باعث از بین رفتن این مال می‌شود و اگر راست بگویند و عیب کالای خود را بیان دارد و برای برادر

24 // نتایج حرام خوری

مسلمان خود خیرخواهی کند، سود کالای او کم می‌شود، ولی الله تعالی در آن مال برای او برکت قرار می‌دهد و این در حالی است که امروزه بیشتر مردم از کم بودن برکت با وجود زیادی مال شکایت می‌کنند.

پیامبر ﷺ فرموده است:

«الحلف منفقَةٌ للسلعة ممحقةٌ للبركة»

(قسم خوردن سود کالا را زیاد می‌کند)

کند [ولی] برکت [آن را] از بین

می‌برد) [بخاری (بخارایی) آن را

نتایج حرام خواری // 25

روایت کرده است]، منظور از قسم خوردن، قسم خوردن در خرید و فروش است و با آن که سود کالا را زیاد می‌کند، جایز نمی‌باشد؛ به این معنا که کالا با قیمت بیشتری فروش می‌رود، ولی برکت و فایده‌ای در آن وجود ندارد؟! امروزه چه بسیار هستند، تاجرانی که زیر بار قرض بسیار می‌باشند و آن دلیلی ندارد، جز انجام معامله‌ی حرام و مخصوصاً ربا خواری. الله تعالی ما را از آن و از هر

حرامی حفظ نماید!

2- عدم مستجاب شدن دعا:

پیامبر ﷺ به سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه فرموده است: «یا سعد، أظب مطعمک تستجب دعوتک» (ای سعد! غذای خودت را پاک کن! در نتیجه‌ی آن دعایت مستجاب می‌شود) [طبرانی آن را روایت کرده است]، همچنین پیامبر ﷺ فرموده است: «وقد ذکر الرجل یطیل السفر أشعث أغبر یمد یدیه إلی

نتایج حرام خواری // 27

السماء: یا رب، یا رب، ومطعمه
حرام، ومشربه حرام، وملبسه
حرام، وْغُذَى بِالْحَرَامِ، فَأَنى
يستجاب لذلك؟!» (مردی یاد شده
است که سفر او طولانی می شود و
ژولیده موی و غبار آلود بود،
دستانش را به سوی آسمان بلند
می کند [و می گوید:] ای پروردگار!
ای پروردگار! و این در حالی است که
خوراکی او حرام است و لباسش
حرام است و با حرام خورانده شده

است، پس چگونه دعای او مستجاب می‌شود؟) [مسلم آن را روایت کرده است].

ای کسی که الله تعالی تو را مورد رحمت خود قرار دهد، بنگر که چگونه حرام باعث عدم مستجاب شدن دعا می‌شود و وقتی انسان مکر می‌کند، چگونه سبب‌های آسمانی قطع می‌شود، شخص دست خود را به سوی آسمان بلند می‌کند و این در حالی است که او بیمار است و برای بیماری‌اش درمان طلب می‌-

نتایج حرام خواری // 29

نماید و یا در مشکلاتی قرار دارد و امید دارد که در آنها برای وی گشایش ایجاد شود، او به شدت کوشش می کند تا مشکلش بر طرف شود. با زاری دست خود را به سوی پروردگارش بالا می برد و می خواهد تا مشکل او را بر طرف نماید و برای او گشایش ایجاد نماید و این در حالی است که به خاطر خوردن حرام دربهای آسمان برای او بسته می - باشند، پس چگونه دعای او مستجاب می شود؟ اگر ضرری جز این برای

30 // نتایج حرام خوری

خوردن حرام وجود نداشت،
بزرگترین دلیل بود تا از خوردن
حرام خودداری صورت گیرد. پس
خوراکی خودتان را حلال کنید تا
دعای شما مستجاب شود و با حرام
دربهای آسمان بسته نشوند. تو به
پروردگارت نیازمند می باشی و به او
احتیاج داری و بی نیازی برای تو
نسبت به وی وجود ندارد. شاعر گفته
است:

نتایج حرام خواری // 31

نحن ندعو الإله في
كل كـرب
ما الله را در هر

ثم ننسأه عند

كشف الكروب

سپس هنگام بر

. . . . .

فكيف نرجو إجابة

الدعاء

س . چگونه امد به

قد سددنا طریقها

بالذنوب

وقتی راه آن را با

3- مانع قبول شدن صدقه، حج و

عمره و هر چیزی که در آن مال

حرام می باشد، می شود:

پیامبر ﷺ فرموده است: «إن

الله طیب لا یقبل إلا طیباً...» (الله

پاک است و جز پاکی را قبول نمی-

نماید...) [مسلم آن را روایت کرده

است].

نتایج حرام خواری // 33

در حدیثی دیگر آمده است:

«إِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ حَاجًّا بِنَفْقَةٍ

طَيِّبَةٍ وَوَضَعَ رِجْلَهُ فِي الْفِرَزِ

فَنَادَى لَبِيكَ اللَّهُمَّ لَبِيكَ، نَادَاهُ

مَنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ: لَبِيكَ وَسَعْدِيكَ،

زَادَكَ حَلَالًا وَرَاحَلْتَكَ حَلَالًا

وَحَجَّكَ مَبْرُورًا غَيْرَ مَأْزُورًا. وَإِذَا

خَرَجَ بِنَفْقَةٍ خَبِيثَةٍ فَوَضَعَ رِجْلَهُ

فِي الْفِرَزِ فَنَادَى لَبِيكَ اللَّهُمَّ

لَبِيكَ، نَادَاهُ مَنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ: لَا

لَبِيكَ وَلَا سَعْدِيكَ، زَادَكَ حَرَامًا

ونفقتک حرام، وحجک غیر
مبرور» (وقتی بنده‌ای برای حج با
درآمد حلال خارج
می‌شود و پایش را بر روی زمین قرار
داده و ندا می‌دهد: «لبیک اللهم
لبیک» (تو را اجابت می‌کند یا الله!
تو را اجابت می‌کنم) منادایی از
آسمان ندا می‌دهد: تو را اجابت می-
کنم و به سوی یاری دادن تو شتاب
می‌کنم، توشه‌ات حلال است،
سواری‌ات حلال است و حج تو قبول

نتایج حرام خواری // 35

شده و دروغین نمی‌باشد. ولی اگر با درآمد ناپاک خارج شود و پایش را بر روی زمین قرار داده و بگوید: «لبیک اللهم لبیک»، منادایی از آسمان ندا می‌دهد: تو را اجابت نمی‌کنم و به کمک تو نمی‌شتابم، توشه‌ات حرام است، خرج نمودنت حرام است و حج تو قبول شده نمی‌باشد) [طبرانی آن را روایت کرده است]، در مسند آمده است: «لا یکتسب عبد مالاً من حرام فینفق منه فیبارک له فیه،

ولا يتصدق به فيتقبل منه، ولا
يتركه خلف ظهره إلا كان زاده
إلى النار، إن الله لا يمحو السيئ
بالسيئ ولكن يمحو السيء
بالحسن، إن الخبيث لا يمحو
الخبيث» (بنده‌ای نیست که مال
حرامی را کسب کند و آن را خرج
نماید، مگر آن که در آن برای او
برکت قرار داده نمی‌شود و با آن
ص_____دقه
نمی‌دهد، مگر آن که از وی قبول

نتایج حرام خواری // 37

نمی‌شود و آن را برای وارثان نمی‌گذارد، مگر آن که توشه‌ی او برای آتش جهنم می‌شود. الله [تعالی] بدی را با بدی محو نمی‌کند، ولی بدی را با خوبی محو می‌نماید و ناپاک ناپاکی را پاک نمی‌کند) [امام أحمد آن را روایت کرده است].

عجیب اینجاست که از مردم کسانی هستند که در معامله‌های حرام می‌کوشند، ولی با این وجود، آنها صدقه می‌دهند و مال خود را در کارهای خیر، مانند ساختن مساجد و

دیگر چیزها خرج می‌کنند و با آن حج و عمره بجا می‌آورند و این در حالی است که می‌پندارند، از آنها قبول می‌شود و این صدقات بدی-های خوردن حرام را از بین می‌برند. آنها نمی‌دانند که با این کار خود را گرفتار حرام نموده‌اند و صدقه دادن آنها قبول نمی‌شود؛ زیرا آن پاک نمی‌باشد و الله تعالی غیر از پاک را قبول نمی‌نماید.

عبد الله بن عمر رضی الله

عنهما گفته است: «جلوگیری از

نتایج حرام خواری // 39

شخص دزدی که درآمد حرام داشته باشد، بهتر از صد هزار انفاق فی سبیل الله می باشد.»

عبد الله بن مبارک رضی الله عنه گفته است: «اگر درهمی که با شک از حرام بودن به من برسد را رد نمایم برایم محبوبتر از ششصد هزار صدقه دادن آن است.»

4- فاسد شدن قلب:

پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است: «ألا إن

فی الجسد مضغاً إذا صلحت صلح

الجسد كله، وإذا فسدت فسد
الجسد كله، ألا وهي القلب» (آگاه
باشید که در بدن تکه گوشتی است که
اگر اصلاح شود، تمامی بدن اصلاح می-
شود و اگر فاسد شود، تمامی بدن فاسد
می‌گردد) [متفق علیه].

ابن حجر رحمه الله گفته
است: «در آن هشداری بزرگ برای
منزلت قلب وجود دارد و تشویق به
اصلاح کردن آن می‌نماید و اشاره
دارد که کسب پاک بر آن اثر می-

نتایج حرام خواری // 41

گذارد» [فتح الباری]. از امام احمد رحمه الله سوال شد: با چه چیزی قلبها نرم می‌گردد؟ فرمود: با خوردن حلال. [مناقب الإمام أحمد ص 255].

5- زندگی خوار، با تشویش و با

اضطراب می‌گردد:

این برای آن است که صبح و شام از الله تعالی نافرمانی صورت می‌گیرد، لباسی که می‌پوشد، حرام است و محل سکونتش حرام است و

42 // نتایج حرام خوری

خوردنی و آشامیدنی اش حرام است و دعای او مستجاب نمی شود و قلب او با خوردن حرام فاسد می گردد و او در این هنگام دارای ترس و نگرانی است و می ترسد که امر او آشکار گردد و دزدی ها و اختلاسهای وی شناخته شود، پس چگونه از این حالت خلاصی می یابد و به آرامش می رسد؟ این مجازات برای کسی که حرفه ای فریبنده دارد و به مردم مکر می کند و مال آنها را می خورد، بیشتر می شود، او را در حالتی می بینید که

نتایج حرام خواری // 43

در روز با ذلت زندگی می‌کند و در شب دارای مشکلات می‌باشد. از خانه‌ای به خانه‌ی دیگر می‌رود و از محله‌ای به محله‌ی دیگر نقل مکان می‌کند. وقتی خانه و محله‌ی خود را یافت، وقتی صدای زنگ تلفن او به صدا در می‌آید، می‌ترسد و وقتی درب منزل او را کسی می‌زند، به هراس می‌افتد، ﴿يَحْسَبُونَ كُلَّ صَاحِقَةٍ عَلَيْهِمْ﴾ [المنافقون: 4] (می‌پندارند که هر فریادی بر علیه

44 // نتایج حرام خوری

آنان است).

برکتی از طرف الله تعالی برای
مالی که باعث ذلالت می شود و
تجارتی که مجازات آن غم و اندوه
است، وجود ندارد.

6- وعید دادن به عذاب سخت

در روز قیامت:

این از نتایج دیگر و مصیبتی
از مصیبت‌هایی است که برای
خوردن مال حرام حاصل می شود،
کسی که حرام خواری می کند، برای

نتایج حرام خواری // 45

او غم و اندوه، فساد قلب و عدم استجابت دعا وجود دارد، به همراه این که او به آتش سرکش وعید داده می شود، آتشی که کسی داخل آن نمی شود، مگر شقی ترین انسانها.

الله تعالی می فرماید: ﴿الَّذِينَ

يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا

يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ

سَعِيرًا﴾ [النساء: 10] (کسانی که از

روی ظلم مالهای یتیمان را می-

خورند، فقط در شکمهایشان آتش

وارد می‌کند و در آتش داخل می‌شوند). همچنین می‌فرماید: ﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ [البقرة: 275] (کسانی که ربا می‌خورند، [در

نتایج حرام خواری // 47

روز قیامت [بلند نمی‌شوند، مگر به
مانند کسی که شیطان از طریق مس
در بدن او داخل شده است و او را
کتک می‌زند، این برای آن است که
می‌گفتند: ربا مانند خرید و فروش
است و الله [متعال] خرید و فروش را
حلال نموده است و ربا را حرام کرده
است، کسی که [در این مورد] پندی
از طرف پروردگارش به او رسید، و از
آن دست کشید، آنچه در گذشته به
او رسیده است، مال اوست و امر او
به الله [متعال] باز می‌گردد و کسی

که آن را تکرار کند، پس آنان
همنشینان آتش جهنم خواهند بود و
در آن جاودان می‌مانند).

در حدیث آمده است: «أیما

لحم نبت من سحتُ فالنارِ أُولی

به» (گوشتی که از راه حرام تشکیل

یافته است، آتش جهنم برای آن

سزاوارتر است) [طبرانی].

پس چگونه برای عاقل

شایسته است که نزدیک را به دور

ترجیح دهد و چند تومانی را به

نتایج حرام خواری // 49

بهشتی ترجیح دهد که عرض آن به اندازه‌ی آسمانها و زمین است و برای جهنم خود هیزمهایی را جمع کند. پناه بر الله.

وقتی دوستدار دنیا، دنیا و فتنه‌ی هوای او، او را کور می‌کنند و شیطانهای انسی و جنی او را در شرّ قرار می‌دهند، نتیجه آن می‌شود که شخص بنده‌ی درهم و دینار می‌شود. نگوئید باد بنده‌ی درهم و دینار! این در حالی است که این بیچاره در روز قیامت دوست دارد که

تمامی آنچه بر روی زمین است را بدهد، تا از عذاب نجات پیدا کند. الله تعالی می‌فرماید: ﴿يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ * وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ * وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ * وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ﴾ [المعارج: 11-14] (مجرم دوست تا برای نجات پیدا کردن از عذاب در آن روز فرزندش را فدا کند * و [همچنین] همسرش و برادرش را * و [همچنین] قبیله‌اش را که از

نتایج حرام خواری // 51

وی حمایت می‌کنند * و تمامی کسانی که بر روی زمین هستند، تا نجات داده شود). قسم به الله، اگر مسلمان فقیرانه زندگی کند، تکه نان و خیمه‌ای پشمی برای او کافی خواهد بود و با عزت، گرمی بودن، با آرامش و اطمینان خاطر زندگی می‌کند و دعای او مستجاب می‌شود و عمل او قبول می‌شود و از آتش دارای زبانه، نجات می‌یابد و این برایش محبوبتر، باعزت‌تر و با شرافت‌تر از آن است که در قصر

52 // نتایج حرام خوری

زندگی کند و خوراک او از انواع خوراکی‌های حرام باشد و فاخرترین لباسها را بپوشد و بهترین سواری‌ها را سوار شود، در حالی که او در ذلت و مشکلات باشد و دعایش استجابت نشود و عمل او بالا نرود و به آتشی زبانه‌دار وعید داده شود. ولی عقلهای سالم و قلبهای با بصیرت کجا هستند؟ کسانی که آنها آنچه نزد الله تعالی از زیادی نعمت و گرمی داشت را بر شهوت‌های دنیوی و هیزم فانی آن انتخاب می‌کنند؟!

ترس پیشینیان و برمذر داشتن
آنها از خوردن چیزهای همراه، حتی
اگر در همراه بودن آنها شک وجود
داشته باشد:

1- رسول الله ﷺ:

او الگوی انسانها و عالمترین
آنها در نتایج امور حلال و حرام می-
باشد، نگریسته شود که چگونه از
چیزی که حرام بودن آن شبهه‌دار
است، می‌ترسید! این در حالی است

که گناهان قبل و بعد او بخشیده شده است. عمرو بن شعیب از پدرش از پدر بزرگش آورده‌اند که پیامبر ﷺ شبی قی نمود و یکی از زنانش گفت: ای رسول الله! امشب قی نمودی! فرمود: «إني كنت أصبت تمره تحت جنبي فأكلتها، وكان عندنا من تمر الصدقة فخشيت أن تكون منه» (خرمایی در کنار خودم یافتم و آن را خوردم و در کنار آن خرماهای صدقه داده شده وجود

نتایج حرام خواری // 55

داشت و من ترسیدم که از آنها
باشد) [أحمد]. الله أكبر، رسول الله
شب را به صبح می‌رساند و اضطراب
داشت؛ زیرا او خرمایی که در کنار
رختخوابش بود را خورده بود و چون
متوجه نبود که آن از خرمای صدقه
- خوردن صدقه برای او و آتش حرام
بود - بود، آن را قی نمود و شب را
به صبح رساند، پس در برابر این
حدیث کجایند کسانی که صبح و
شام در حرام هستند و حرام خواری
می‌کنند؟ ولی کسی که شناخت او از

الله تعالی بیشتر باشد، ترس او نیز بیشتر می شود.

پیامبر ﷺ فرموده است: «إني لأنقلب إلى أهلي فأجد التمرة ساقطة على فراشي فأرفعها لأكلها ثم أخشى أن تكون صدقة فألقيها» (من به نزد اهلهم بازگشتم و خرمایی را دیدم که بر رختخوابم افتاده بود، آن را بلند نمودم تا بخورم، سپس از ترس آن که از مال صدقه باشد، آن را انداختم) [متفق

علیه.]

در نتیجه مسلمان نباید در خوردن حرام آسانگیر باشد، چه آن مال زیاد باشد و چه کم.

2- أبو بکر صدیق رضی الله عنه:

جوانی برای او غذا می آورد و او آن را نمی خورد، مگر آن که سوال نماید که آن را از کجا آورده است، روزی برای او غذا آورد و ابوبکر رضی الله عنه فراموش نمود تا از او درباره ی آن بپرسد، وقتی آن را خورد، از او سوال نمود، جوان گفت: من در زمان

جاهلیت برای مردی که هانت می‌کردم
و که هانت من درست نبود و امروز او
را دیدم و پاداش مرا با دادن این غذا
به من داد، ابوبکر رضی الله عنه دستش را در
دهانش قرار داد و شروع به قی
نمودن کرد. [بخاری (بخارایی) آن را
روایت کرده است].

الله تعالی از ابوبکر راضی بود
ولی با این وجود با آن که او عذر
داشت و راه بدست آوردن این غذا را
نمی‌دانست، این عمل را انجام داد و
شناخت او از نتیجه‌ی مال حرام

نتایج حرام خواری // 59

باعث شد که او به باقی ماندن لقمه -
ی حرام در شکمش راضی نشود، الله
تعالی از او راضی باشد.

3- سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه:

می گفت: «لقمه‌ای را به سوی
دهانم بلند نکرده‌ام، مگر آن که می -
دانسته‌ام که آن از کجا آمده است و
از کجا خارج شده است» [جامع
العلوم والحکم جزء 1 ص 275].

4- وهب بن منبه رضی الله عنه:

وی رحمه الله گفته است:

«کسی که دوست دارد الله [تعالی] دعای او را مستجاب کند، پس غذایش را پاک گرداند» [جامع العلوم والحکم 275/1].

5- وهیب بن الورد:

وی رحمه الله گفته است: «اگر به مانند این ستون بایستی، چیزی به تو سود نمی‌دهد، مگر آن که بنگری، آنچه داخل شکمت می‌شود، حلال است یا حرام» [جامع العلوم والحکم 263/1].

اینها فقط برای مثال بیان شد و تعداد کمی در برابر مقدار زیادی

نتایج حرام خواری // 61

از این سخنان [می‌باشد و قطرات کمی در برابر سیلاب می‌باشد. پیشینیان خود را از خوردن حرام حفظ نمی‌کردند، مگر برای آن که آنها به نتایج بد آن در دنیا و آخرت، آگاه بودند.

پس بر هر مؤمنی واجب است که خود را از آن حفظ کند؛ بلکه باید از چیزهایی که در حرام بودن آنها شک وجود دارد نیز خودداری نماید. همان گونه که پیامبر ﷺ فرموده است: «**من اتقى**

الشبهات فقد استبرأ لدينه وعرضه،
ومن وقع في الشبهات وقع في الحرام
...» (کسی که خود را از [حرامهای] شبهه-
دار حفظ نماید، دینش و ناموسش را حفظ
نموده است و کسی که به شبهه‌ها گرفتار
شود، گرفتار حرام می‌شود...) [از نعمان بن
بشیر رضی الله عنه در صحیحین آمده است].

این همان حقیقت تقواست.
عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه گفته است:
«تقوا، روزه‌ی روز و نماز شب و پُر
کردن بین آنها نمی‌باشد، بلکه تقوای

نتایج حرام خواری // 63

از الله تعالى، ترک آن چیزی است که الله [تعالی] حرام نموده است و انجام آنچه الله [تعالی] واجب کرده است و کسی بعد از آن خیر به او روزی داده شود، آن خیری به سوی خیر است» [جامع العلوم والحکم 400/1].

* * * *

تأویل نمودن و کلاه شرعی برای

فوردن همراه

بعضی از مردم برای خودشان

64 // نتایج حرام خوری

کلاه شرعی درست می‌کنند و خوردن مال حرام را نیکو می‌گردانند، یا آن که به حيله و مکر متوسل می‌شوند، سپس برای خودشان فتوا می‌دهند و خوردن مال را جایز می‌کنند؛ هوای نفس او و نفسی که به بدی امر می‌کند، آن را برای او مهیا می‌سازند که باعث می‌شوند که او در برابر دوست داشتن دنیا کور شود و حق را نبیند. این نیکو گرداندن‌ها و تأویل نمودن‌ها و کلاه شرعی‌ها از عمل یهودیان است

نتایج حرام خواری // 65

که از راه‌های مختلف و منحرف آنچه را که الله تعالی حرام نموده است،

حلال

می‌کنند. پیامبر ﷺ فرموده است:

«قاتل الله الیهود، لما حرم الله

عليهم شحومهما جملوها ثم

باعوها فأكلوها» (الله، یهودیان را

نابود فرماید! زیرا وقتی که چربی

برای آنان، حرام شد، آنرا ذوب

کردند و فروختند و از مال آن،

استفاده کردند). [بخاری (بخارایی)]،

66 // نتایج حرام خوری

عمل یهودیان و نحوه‌ی حلال کردن آنچه الله تعالی برای آنها حرام نموده بود را ببینید! وقتی الله تعالی بر آنان چربی گوشت را حرام نمود، آن را ذوب نمودند و فروختند و از پول آن خوردند. امروزه این چنین است وضعیت بسیاری از کسانی که در برابر خوراکی‌های حرام این کار را انجام می‌دهند، با کلاه شرعی و پاک نمودن و خیالبافی‌هایی که آنها را ذره‌ای از الله تعالی بی‌نیاز نمی‌-

نتایج حرام خواری // 67

گرداند، [خودشان را راضی می‌کنند].
این موارد بسیار می‌باشند،
ولی به طور مثال چند عدد از آنها را
بیان می‌داریم:

1- کسانی که درباره‌ی ربا
کلاه شرعی می‌گذارند، به این صورت
که کالایی را با قیمت بیشتر می-
فروشند، سپس در آن واحد آن را
ارزانتر می‌خرند و در یک حال دو
قیمت وجود دارد. گاهی کالایی در
ویتترین یا کیسه‌ای وجود دارد و
مشتری دست خود را بر آن می-

گذارد و می گوید: آن را خریدم،
سپس می گوید: آن را فروختم و این
عـــــــــــــــــین ربـــــــــــــــــا
می شود و به طور آشکار در قرآن و
سنت حرام شده است و همان جنگ
با الله تعالی و رسولش ﷺ می باشد و
این کلاه شرعی فقط پلیدی و
گناهی آشکار را به دنبال دارد.

2- کارمندی که از مراجعان

رشوه می گیرد و در مقابل کار آنها را
آسان می کند یا او را جلوتر از کسی
می اندازد که او سزاوارتر است و نام

نتایج حرام خواری // 69

آن را هدیه می‌گذارد، این همان رشوه دادنی است که انجام دهنده‌ی آن به زبان رسول الله ﷺ لعن شده است: «لعن الله الراشي والمرتشي في الحكم» (الله رشوه دهنده و رشوه‌گیرنده در حکم را لعنت نماید) [إمام أحمد آن را روایت کرده است].

3- مأمور خریدی که در

موسسات دولتی یا دعوی یا کمک کننده کار می‌کند و در ازای پولی که دریافت می‌کند از مکان تجاری

70 // نتایج حرام خواری

خاصی خرید خود را انجام می‌دهد و این حرام خواری است و انجام دهنده‌ی آن گناهکار است.

مثالی برای آن این می‌باشد

که برای بعضی از مؤسسات خیریه یا دعوی یا کمک رسانی کار می‌کند و کمک کردن تاجران و مؤسسات تجاری را جمع می‌کند و از آنها برای خود هدیه‌ای دریافت می‌کند، و این در حالی است او به حکم آن جهل دارد یا آن که از روی هوای نفس و دوست داشتن آن را قبول می‌کند؛

نتایج حرام خواری // 71

این حلال نمی‌باشد، بلکه برای او واجب است تا هر چه را که به او می‌دهند و از تاجران آن را دریافت می‌کند، به صورت کامل به آن شرکتی که در آن کار می‌کند، آن را پس دهد، ولی سر خود کلاه می‌گذارد و می‌گوید: این برای من است زیرا در راه جمع آن مالها وقت و کوشش و خودروی خود را استفاده کرده‌ام، می‌باشد؛ این گونه می‌بیند که برای کوششی که می‌کند، جایز است تا آن عطا شده را برای خود

72 // نتایج حرام خوری

بردارد. بلکه باید به او گفته شود: تو این عمل را برای اجر بردن از الله تعالی انجام می‌دهی و اضافه‌تر از آن برای تو جایز نمی‌باشد و اگر می‌خواهی برای کوششت اجری برداری، باید به مسئولان آن ادارات دعوی یا خیریه که در آن کار می‌کنی بگویی که تو برای آن عمل اجری می‌خواهی و اگر در عمل تو مصلحتی بینند برای تو حقوقی مقرر شده قرار دهند و آن حقوق تعیین شده برای تو خواهد بود؛ ولی اگر به

نتایج حرام خواری // 73

کارمند بودن خود را معرفی کنی و از آن عطایای جمع شده چیزی برای تو باشد، آن حلال نمی‌باشد و جایز نیست. برای آن ماجرای «ابن اللتبیة» بیان می‌داریم، که دلیلی واضح در آن وجود دارد.

در مسند امام احمد رحمه الله آمده است: «پیامبر ﷺ مردی از ازد را برای جمع آوری صدقه، استخدام نمود که به او گفته می‌شد: «ابن اللتبیة». او آمد و گفت: این برای شماست و این به من هدیه داده

شده است، رسول الله ﷺ از منبر بلند شد و فرمود: «ما بال عامل نبعثه فيجىء فيقول هذا لكم وهذا أهدي لى، أفلا جلس فى بيت أبيه وأمه فينظر أيهدى إليه أم لا؟ والذى نفس محمد بيده لا يأتى أحد منكم منها بشىء إلا جاء يوم القيامة على رقبته إن كان بغيراً له رغاء أو بقرة لها خوار أو شاة تيعر - ثم رفع يديه حتى رأينا عفرة إبطية ثم قال: اللهم هل بلغت -

نتایج حرام خواری // 75

ثَلَاثًا» (کارمند ما را چه شده است که او را فرستاده‌ایم و آمده است و می‌گوید: این برای شماست و این به من هدیه شده است. آیا در خانه پدرش یا مادرش نشسته بوده است و بنگرد که به او هدیه داده می‌شود یا خیر؟ قسم به کسی که جان محمد در دست اوست، کسی از شما این گونه نمی‌آید، مگر آن که در حالتی در روز قیامت می‌آید که بر روی گردنش شتری است که سرو صدا می‌کند یا گاوی است که صدا در

76 // نتایج حرام خوری

می آورد و یا گوسفندی است که بع
بع می کند - سپس دستش را بلند
نمود تا آن که سفیدی زیر بغل او را
دیدیم - سپس فرمود: «یا الله! آیا
رساندم؟». این را سه بار تکرار
نمود).

در حدیثی دیگر فرموده است:
«هدایا العمال غلول» (هدیه‌هایی
که کارگزاران دریافت می‌کنند،
دزدی است) [أحمد].

از این افراد، کسی است که برای
شفاعتش هدیه قبول می‌کند؛ به مانند

نتایج حرام خواری 77

کسی که برای انسان در امر مباحی شفاعت می‌کند؛ این شفاعت نیکو است و پیامبر ﷺ درباره‌ی آن فرموده است: **«اشفعوا تؤجروا، ويقضى الله على لسان نبیه ما أحب»** (شفاعت کنید تا اجر ببرید، الله [تعالی] بر زبان رسولش هر چه را دوست داشته باشد، جاری می‌نماید) [متفق علیه].

ولی جایز نمی‌باشد تا انسان در مقابل این شفاعت، چیزی را دریافت نماید، پیامبر ﷺ فرموده است:

«مَنْ شَفَعَ لِأَحَدٍ شَفَاعَةً فَأَهْدَى لَهُ هَدِيَّةً عَلَيْهَا فقبلها منه فقد أتى باباً عظيماً من أبواب الربا» (کسی که برای کسی شفاعت نماید و در مقابل آن، او به وی هدیه دهد و او آن را قبول کند به درب بزرگی از دربهای ربا گرفتار شده است) [أحمد].

این با این امر فرق می‌کند که کسی شخصی را استخدام نماید و به او مال معین شده‌ای را بدهد تا برای

نتایج حرام خواری // 79

او معامله کند و به دنبال آن برود و حق وکالت خود را بگیرد و در این امر ایرادی وجود ندارد و نباید بین شفاعت کردن و استخدام شدن اشتباه شود.

4- بعضی از کسانی که صدقه و زکات از تاجران جمع آوری می-کنند، به دو حالت قسمتی از آن را برای خود بر می-دارند: حالت اول: می-گویند: من فقیر هستم و مستحق این صدقه می-باشم و من به مانند آن کسانی هستم که صدقه به آنها داده

80 // نتایج حرام خوری

می‌شود و این جایز نمی‌باشد؛ زیرا او صدقه را برای فقیران گرفته است و آن را برای خودش نگرفته است و اگر فقیر و مستحق می‌باشد، باید آن را به صاحب صدقه بگوید و او نیز مالی برای وی قرار دهد، هرچه که بخواهد و شخص از طرف خودش نباید آن را برای خود بردارد.

حالت دوم این است که آن را برای خود نیکو می‌گرداند و می‌گوید: الله جل و علا برای کارمندان صدقه جمع کننده

نتایج حرام خواری // 81

بهره‌ای از آن را قرار داده است و من از کارمندان آن هستم؛ ولی اشتباه او این است که برای کارمندان صدقه گیرنده صاحب امری وجود دارد و مقدار حقوق آنها را، او تنظیم می‌کند و او کسی است که برای ثواب بردن از الله تعالی آن کار را انجام می‌دهد و جایز نمی‌باشد تا از آن صدقه برای خود بردارد و او از کارمندان آن نمی‌باشد.

5- بعضی از کسانی که در

مؤسسات خیریه کار

می‌کنند، از مسئولان آن مالی را دریافت می‌کنند و وقتی از آن سوال می‌شود، این برای چه است؟ می‌گویند: آن را گرفتم تا به فقیران بدهم که به این مؤسسه دسترسی ندارند. بر فرض آن که این سخن آنها درست و صادقانه باشد، این امر جایز نمی‌باشد، و بر او واجب است تا آن مال را حفظ نماید و بر حسب قانون آن مؤسسه و زیر نظر مسئولان آن، آن را بین فقراء تقسیم نماید و در این حالت است که دین و ناموس

نتایج حرام خواری // 83

خود را حفظ کرده است. باید بداند که الله تعالی پاک است و جز پاکی را قبول نمی‌کند و اختلاس از آن مؤسسه عملی غیر پاک است و الله تعالی آن را قبول نمی‌کند. حسن بصری رحمه الله گفته است: «ای کسی که به فقیر صدقه می‌دهی و به او مهربانی می‌کنی، به کسی رحم کن که به او ظلم نموده‌ای». [جامع العلوم والحکم 264/1]؛ در واقع به این معنا که به خودت رحم کن! مال را از روی ظلم و غیر حلال گرفته‌ای

و آن را به فقراء می‌دهی. از قدیم
گفته شده است:

ومطعمه الأیتام

لك الويل لا

6- کارمندی که مسئولی در

چیزی در دولت به صورت مادی و

معنوی می‌باشد، برای خودش چیزی

را از آن بر می‌دارد؛ و این را برای

خود این گونه آراسته می‌نماید که

این از بیت المال مسلمانان است و

برای او در آن حقی وجود دارد. این

نتایج حرام خواری // 85

مکر ابلیس و از طرف هوای نفس و نفس امر کننده به بدی می‌باشد و باید بداند که او کارمند است و آن چیزهایی که در دست اوست، امانتهایی است که به او امانت داده شده است و اگر از آن چیزی را بردارد، او خیانت در امانت نموده است و این از غلول است که الله تعالی درباره‌ی آن می‌فرماید: ﴿وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا

يُظْلَمُونَ ﴿ آل عمران: 161]

(کسی که غلول کند، روز قیامت آنچه را که غلول کرده است، خواهد آورد، سپس به هر کسی آنچه کسب کرده است، به طور کامل داده می-شود و به آنها ظلم نمی شود).

بر شماست که این ماجرای
که حرام بودن آن را آشکار می نماید
و قلبها را می کوبد را بشنوید:

در صحیح بخاری (بخارایی) از

عبد الله بن عمرو رضی الله عنهم ا

نتایج حرام خواری // 87

آمده است: مردی که امین اموال رسول الله ﷺ بود و به او «کِرْکَرَةٌ» گفته می‌شد، وفات نمود و رسول الله ﷺ فرمود: «هو فی النار» (او در آتش جهنم است) رفتند و به او نگاه کردند و فهمیدند که عبایی از مال غنیمت را دزدیده است.

به این مرد نگریسته شود و خدمت او به پیامبر ﷺ در جهاد، داخل آتش جهنم شد، برای آن که عبایی از مال غنیمت را دزدیده بود، پس ای بندگان الله تعالی از این امر

برحذر باشیم! زیرا آن بی‌آبرویی و آتش در دنیا و آخرت می‌باشد. از الله تعالی طلب سلامتی و عافیت می‌نماییم.

7- بعضی از مردم حکم قاضی را حجت قرار می‌دهند و حکم قاضی را مباح‌کننده‌ای برای این امر می‌دانند، ولی در اصل آن جایز نمی‌باشد؛ او بر قاضی امر را می‌پوشاند و گواهی دروغ می‌دهد و قاضی برای او حکم می‌نماید. آیا او نمی‌داند که حکم قاضی امر حرامی را بر او حلال

نتایج حرام خواری // 89

نمی‌کند و خوردن مال برادر مسلمان
جایز نمی‌باشد.

الله تعالی می‌فرماید: ﴿وَلَا
تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
وَتُدْءَلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا
فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقره: 188] (و

اموال خودتان را بین خودتان به
باطل نخورید و آن را به حاکمان
رشوه ندهید تا توسط آن قسمتی از
اموال مردم را از روی گناه بخورید،

در حالی که می دانید).

پیامبر ﷺ فرموده است: «إنما

أنا بشر وإنما يأتيني الخصم فلعن

بعضكم أن يكون ألحن بحجته

من بعض فأقضى له، فمن قضيت

له بحق مسلم فإنما هي قطعة من

نار فليحملها أو ليذرها» (من هم

بشری هستیم (مانند شما). هرگاه،

برای حل خصومتی نزد من می آید،

ممکن است یکی از شما در نطق،

ماهرتر باشد و من به خیال این که

نتایج حرام خواری // 91

راست می‌گویید، به نفع او قضاوت بکنم. پس هر کسی که من حق مسلمانی را (این گونه) به او بدهم، در واقع قطعه‌ای از آتش را به او داده‌ام. حال او آزاد است که آن را بگیرد یا رها کند) [متفق علیه].

قاضی وقتی اجتهاد می‌کند، اگر در اجتهاد درست اجتهاد کند، برای او دو اجر خواهد بود و اگر در اجتهاد خطا کند برای او یک اجر خواهد بود و خطای او بخشیده می‌شود، ولی کسی که امر را می‌پوشاند و با زبان آوری سخن خود را

اثبات می‌کند و باطل را زینت داده و درست معرفی می‌کند، برای سخنش و برای حکم گرفتنش [مورد مجازات قرار می‌گیرد] و نباید با نیرنگ دلیل ضعیف خود را موجه سازد، شاعر گفته است:

فی زخرف

والحق قد

این فرد به شکلی آشکار گناهکار است زیرا حق و باطل را مخفی داشته است و گواهی دروغ داده است و به دنبال حکم رفتنش

نتایج حرام خواری // 93

عملی شیطانی است و این در حالی است که او خود را در این امر زرنگ می‌بیند و کاری که انجام داده است را جایز می‌داند؛ تا آنجا که بعضی آن را تیزهوشی، زرنگی، شجاعت و غلبه یافتن بر رقیب می‌دانند و این الله تعالی است که حکمها به سوی وی می‌باشد، ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ﴾ [الزمر: 30، 31] (تو می‌میری و آنها می‌میرند * سپس

شما روز قیامت نزد پروردگارتان
کش_____مکش
می‌نمایید).

این مثالها، تمام چیزی نیست
که وجود دارد؛ بلکه بسیاری از این
مثالها وجود دارد که دارای کلاه شرعی
و پسندیده نشان دادن و تأویلاتی است
که کسانی که دارای ضعف ایمان می-
باشند و با دنیای فانی دچار فتنه شده-
اند، با آن، آنچه را که الله تعالی حرام
نموده است را حلال می‌کنند و از
سنتهای اشخاص قبل از خود شامل

نتایج حرام خواری // 95

یهودیان و مسیحیان تبعیت می‌کنند، ولی آنها باید بدانند که در پیشگاه کسی حاضر می‌شوند که امری از او مخفی نمی‌ماند، ﴿يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ﴾ [غافر: 19] (چشم‌های خائن را می‌شناسد و آنچه سینه‌ها مخفی می‌دارند [را می‌داند]).

اگر بتوانند آن را در دنیا از مردم مخفی می‌دارند، ولی ﴿يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ

كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَّا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿۱۸﴾
[المجادله: 18] (روزی که الله
[تعالی] تمامی آنها را مبعوث می-
دارد، برای او قسم می خورند، همان
گونه که [در دنیا] برای شما قسم
می خورند و می پندارند که آنها بر
چیزی هستند، آگاه باشید که آنها
دروغگویان هستند).

چگونه می توان از مال مراہ

راحت شد

و به سوی الله عَلَيْهِ توبه نمود؟

آنچه معلوم است این است که اگر توبه از گناهی صورت گیرد که بین بنده و پروردگارش باشد، دارای سه شرط است: باز ایستادن از گناه، پشیمانی از آنچه انجام شده است و اراده نمودن برای بازگشت نمودن به گناه؛ ولی اگر گناه دربارهی حقوق مردم باشد، گریزی نیست که بجز این سه شرط، شرط چهارمی نیز وجود دارد و آن بازگشت دادن حق

به صاحب آن و حلالیت طلبیدن از وی است، اگر آن غیر مادی باشد؛ بنابراین جایز نمی‌باشد که توبه کننده از گناه خوردن مال مردم به این سه شرط اکتفا کند و مال حرام در نزد او باقی بماند؛ بلکه باید از آن رها شود و اگر مال دیگری در نزد او است، الله تعالی راه توبه از آن را بیان نموده است، الله جل و علا می‌فرماید:

﴿ اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ * فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا

فَأَذْنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَّا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿البقرة:

278، 279] (از الله تقوا پیشه کنید

و آنچه را ربا باقی مانده است را رها

کنید اگر مؤمن هستید * و اگر آن

را انجام ندهید [و به رباخواری خود

ادامه دهید] اعلان جنگ با الله و

رسولش نموده‌اید و اگر توبه نمودید،

پس برای شما اصل سرمایه می‌باشد،

100 // نتایج حرام خوری

نه ظلم می‌کنید و نه به شما ظلم می‌شود).

اگر آن از روی خیانت، دزدی یا اختلاس و مانند آن باشد، بر او واجب است که حق را به اهل آن برگرداند و اگر آن شخص مرده بود، آن را به وارثانش برگرداند و اگر صاحب آن را نمی‌شناسد و برای شناخت آن کوشش نموده است، ولی نتوانسته است، علماء گفته‌اند که بجای صاحب آن، آن را صدقه دهد و این صدقه دادن برای خودش نمی‌-

نتایج حرام خواری // 101

باشد؛ الله تعالی پاک است و جز
پاکی را قبول نمی‌فرماید، ولی کسی
که از آن راحت شود و اجر آن را
برای صاحبش قرار دهد، برای او اجر
توبه خواهد بود و اجر راحت شدن از
ظلم نمودن و این قبل از آن زمانی
انجام گرفته است که دینار و درهمی
سودی نمی‌رساند و در آن هنگام
است که از نیکی‌های شخص گرفته
می‌شود یا بدی‌های مظلومان به او
داده می‌شود. پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است:
«أتدرون من المفلس؟» (آیا می-

دانید، مفلس چه کسی است؟)
گفتند: در بین ما کسی است که
درهم و کالایی ندارد. فرمود: «إن
المفلس من أمتی من یأتی یوم
القیامۃ بصلاه و صیام و زکاء و یأتی
وقد شتم هذا و قذف هذا و أکل
مال هذا و سفک دم هذا و ضرب
هذا فیعطی هذا من حسناته و هذا
من حسناته؛ فإن فنیت حسناته
قبل أن یقضی ما علیه أخذ من
خطایاهم و طرحت علیه ثم طرح

نتایج حرام خواری // 103

فی النار» (مفلس در بین امت من کسی است که روز قیامت با نماز و روزه و زکات می‌آید و این در حالی است که به کسی دشنام داده است و به دیگری تهمت زده است و مال این یکی را خورده است و خون آن یکی را ریخته است و دیگری را زده است، در نتیجه برای این یکی، از نیکی‌های او گرفته می‌شود و برای آن یکی، از نیکی‌های وی گرفته می‌شود، وقتی نیکی‌هایش تمام می‌شود، قبل از آن که برایش حکم

شود، از خطاهای آنان گرفته می‌شود
و به وی داده می‌شود و سپس در
آتش جهنم انداخته می‌شود) -
[مسلم].

بنابراین قبل از آن که زمان
رهایی از مال حرام تمام شود و آن
قبل از رسیدن اجل می‌باشد، باید از
آن توبه نمود، و اگر نه توشه‌ای برای
گرفتار شدن به آتش جهنم می‌شود.
باید قبل از آن صورت گیرد
که صاحبان آن بیایند و از نیکی‌های
انسان بگیرند یا آن که بدی‌های خود

را به او بدهند، باید از الله تعالی
ترسید و تقوا پیشه کرد، ای بندگان
الله!

﴿ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ
إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴾ [البقره:

281] (و از روزی تقوا پیشه کنید
که به سوی الله [متعالم] بازگشت
داده می شود و به هر شخصی آنچه را
که کسب کرده است
می دهند و به آنها ظلم نمی شود).

106 // نتایج حرام خوری

صلی الله و سلم علی محمد و

علی آله

و صحبه و سلم.